

vilikas

Coccothraustes coccothraustes

Apsaugos statusas: **Mažai rūpimos (LC)**

Rangas: **species**

4

STEBĖJIMŲ

2

STEBĖTOJŲ

ausis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Animalia

KLASĖ

Aves

ŠEIMA

Fringillidae

GENTIS

Coccothraustes

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo šiaurinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota sausį. Geriausias stebėjimo metas — ankstyvas rytas (ypač iki 9 val.).

Apie rūšį

Svilikas – kikiolinių (Fringillidae) šeimos paukštis. Lietuvoje dažnas, stebimas ištisus metus, aptinkamas visoje šalies teritorijoje. Manoma, kad Lietuvoje peri iki 60 000 porų.

Išvaizda

Kūno ilgis apie 18 cm, sveria apie 55 g. Patino galva šviesiai ruda. Juostelė aplink snapą, gerklė, sparnai ir uodega juodi. Nugara tamsiai ruda. Ant pečių plati šviesi juosta. Ant sparnų ir uodegos gale baltos dėmės. Pilvinė pusė rausvai pilka, pauodegys baltas. Būdingas masyvus snapas, kuris vasarą – melsvai pilkas, tik pamatas gelsvas; žiemą – rudai gelsvas. Kojos rudai rausvos. Patelė blankesnė už patiną, pilko atspalvio.

Paplitimas

Arealas suskaidytas. Eurazijoje paplitęs nuo Skandinavijos kalnų iki Ochotsko jūros, šiaurėje arealas siekia vidurinę Suomiją, Volgos aukštupį, Jenisėjaus vidurupį, pietuose tęsiasi iki Korėjos pusiasalio, Altajaus, Volgos vidurupio, Mažosios Azijos, Viduržemio jūros šiaurinės pakrantės. Izoliuota arealo dalis yra Vidurinės Azijos, Afganistano, Pakistano kalnuose. Gyvena šiaurės vakarų Afrikoje, kai kuriose salose.

Gyvena mišriuose spygliuočių – lapuočių ir lapuočių miškuose, sodybose su senais lapuočių medžiais, sodų apsauginėse juostose, miestų, gyvenviečių, šlaitų, griovių želdiniuose. Labiausiai mėgsta brandžius ar bręstančius mišrius medynus, kuriuose vyrauja plačialapiai lapuočiai medžiai: ąžuolai, liepos, klevai, skroblai. Vengia grynų, tankių eglynų bei stambių miško masyvų. Pietų ir rytų Lietuvos pušnyuose beveik negyvena, tačiau įsikuria prie sodų bei lapuočių želdiniuose arba atskrenda tik prinokus vyšnioms, ievoms ar kitiems vaisiams.

Elgsena

Atsargūs, tylūs ir paslaptingi paukščiai. Gyvena šeimomis, dažnai gana toli viena nuo kitos. Aktyvus dieną. Aptinkamas medžių ir krūmų lajose, rečiau pastebimas ant žemės. Labiau mėgsta medžius su tankia laja. Juose renka maistą, ilsisi, krauna lizdus. Pavasarį pirmieji paukščiai pasirodydavo kovo mėnesį. Pavienių ar nedidelių grupelių aptinkama ir žiemą.

Tada jie laikosi mišriuose spygliuočių ir lapuočių miškuose, ypač kur yra skroblų, uosių ir klevų.

Kovo pabaigoje – balandžio mėnesį svilikai grįžta į Lietuvą ir užsiima teritoriją. Dauguma paukščių lizdus krauna balandžio pabaigoje – gegužės mėnesį medžiuose ar krūmuose. Lizdą krauna patelė. Medžiagą lizdai renka ant žemės ir medžiuose. Smulkios šakelės sudaro pagrindinę statybinę medžiagą. Lizdą stato 5–8 dienas, kartais 12 dienų. Lizdo vidų iškloja smulkiomis šakelėmis, žolių stiebais, lapeliais, plaušais bei gyvūnų plaukais.

Patelė padeda 4–6 baltai melsvus, išmargintus pilkomis, pilkai juosvomis dėmelėmis ir taškais, kiaušinius. Patelė peri 13–14 dienų. Jaunikliai išsiritą apaugę tankiais balkšvais pūkais; lizde išbūna 11–14 dienų. Vėliau laikosi netoli lizdo ir dar 4–9 dienas juos maitina tėvai. Pradėję geriau skraidyti, tolsta nuo lizdavietės, atskrenda į sodus lesti vyšnių. Šiuo laikotarpiu pastebima po 3–4 paukščius, todėl manoma, kad vienus jauniklius prižiūri patinas, o kitus – patelė. Per metus išveda vieną vadą. Jauniklius maitina abu porelės nariai.

Gyvena kelerius metus, seniausi individai užfiksuoti sulaukę 10–12 metų.

Mityba

Suaugę svilikai veisimosi pradžioje lesa vabzdžius, o birželio – liepos mėnesiais ir augalinį maistą. Rudenį minta skroblo, klevo, paprastosios ievos, gudobelių, uosio, liepos, buko vaisių branduoliais. Medelynuose, parkuose, soduose lesa svarainių sėklas, kaulenių vaisius, virgininės, vėlyvosios ievos bei amūrinio kamštenio sėklas. Pavasarį ir žiemą lesa ąžuolo, alyvų, guobų, skirpstų, vinkšnų pumpurus.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis